

TEKSTI MARKKU SAKSA

Madridin pommi-iskuissa käytettiin matkapuhelimia. Tulevaisuudessa terroristit käyttävät niitä entistä useammin.

Terroristit ovat tehneet arkisista esineistä terrorismin aseita. Pakettiveitsien, matkatietokoneiden ja lentokoneiden jälkeen vuorossa on kännykkä, jota on alettu käyttää pommien laukaistuksi.

Terroristit tekevät matkapuhelimeen yksinkertaisia teknisiä muutoksia. Kännykästä johdetaan sähkölanka pommin sytytimeen, joka räjähtää, kun numeroon soitetaan tai kun matkapuhelimen herätyskello alkaa soida.

Suuri osa Irakin maantievarys-pommeista räjäytetään juuri kännykällä. Uskotaan, että myös Saudi-Arabian pommi-iskut laukaistiin matkapuhelimella. Ne vaativat 35 ihmisen hengen.

Madridin junapommit laukaistiin kännyköillä, mutta ei soittamalla vaan aktivoimalla 11 pommikassin kännykät soimaan tasan klo 7.39 aamulla. Kun yksi pommikassi jäi räjähtämättä ja kännykkä löytyi, poliisin työ helpottui ja pidätykset alkoivat.

Poliisitutinnan kannalta herätyskellon käyttäminen on vaikeampi tapaus, koska mihinkään ei jää teletunnistietoa. Toisaalta tiedetään, että tekijät ovat lähellä.

Matkapuhelinverkko toimii suuressa osassa maailmaa, joten terroristit voivat räjäyttää pommien kaikkialta, missä kännykkä toimii.

Heillä on niin kauan aikaa hankkiutua matkojen päähän kuin matkapuhelimen patterissa riittää virtaa. Se tarkoittaa useita päiviä.

»Terroristi voi piilottaa pommien esimerkiksi Berliiniin, ja koska hän ei halua enää olla lähimaillakaan pommien räjä-

© DENIS DOYLE / AP PHOTO / LEHTIKUVA

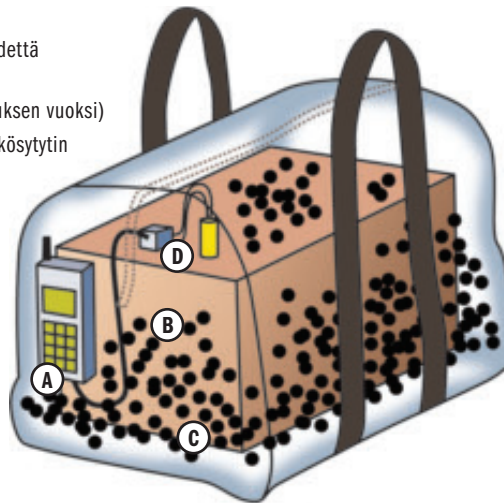
Kännykästä tuli murha-ase

■ El Pozon rautatieasema 15. maaliskuuta 2004. Oikeuslääketieteen asiantuntijat tutkivat Madridin iskuissa tuhoutuneen lähijunan jäännöksiä.

LAUKKUPOMMIN SISÄLTÖ

■ Puhelimeen tulee soitto tai sen hälytys aktivoituu: sähköimpulssi kulkee ohutta lankaa pitkin sytytimeen, joka räjäyttää varsinaisen pommien.

- A matkapuhelin
- B 10 kiloa räjähdettä
- C Metalliriomua (sirpalevaikutuksen vuoksi)
- D kuparinen sähkösytytin

tässä, hän voi lentää San Franciscoon ja soittaa sieltä», kuvasi amerikkalainen turvallisuusasiantuntija **Greg Baur** *Wall Street Journalissa* viime viikolla.

Terroristit ovat käyttäneet erilaisia radiolähettämiä pommien räjäyttämiseen vuosikymmeniä, mutta se on edellyttänyt lähietaisyyttä.

Amerikkalaiset terrorismin asiantuntijat arvioivat, että on teknisesti lähes mahdotonta estää matkapuhelimen käyttö pommien laukaistajana.

Tiedustelu avainasemassa

Suojelupoliisin terrorismin torjunnan yksikön päällikkö **Paavo Selin** ei nosta käsiä pystyyn kännykkäuhan edessä.

TEKSTI SILJA LANAS CAVADA

Hän sanoo, että ongelma on erittäin vakava, jos terroristi käyttää varastetussa puhelimesta etukäteen ladattua SIM-korttia, jossa ei ole henkilötietoja.

»Ei tällaisen tilanteen hallinta ole aivan mahdotonta mutta erittäin vaikeaa. Se edellyttää poliisilta huippuluokan tiedustelua ja korkeinta teknistä välineistöä», Selin sanoo.

»Kun on teknisiä laitteita, kulman takana on toisia laitteita ja toista tekniikkaa, joilla niihin päästään kiinni.»

Vaikka matkapuhelin on näennäisesti täysin anonyymi, se ei tarkoita, etteikö tiedustelu tietäisi siitä jotakin.

»Me emme ole aivan kädet pystyssä. On torjuntakeinoja, joita viranomaiset eivät halua mainostaa.»

Selinin mukaan terrorismin vastaiseen työhön kuuluu se, että kun vastapuoli alkaa käyttää uusia menetelmiä, viranomaiset käynnistävät suunnittelutyön niiden estämiseksi.

Puhelinverkko voidaan sulkea

Yksi varma tapa estää kännykkälaukaisijan käyttö on puhelinverkon hetkellinen sulkeminen.

Presidentti **George W. Bush** kävi Lontoossa viime marraskuussa. Brittilehdet kertoivat, että turvallisuusviranomaiset vaativat GSM-verkon tukiasemien sulkemista siellä, missä Bush liikkuu. Näin ei kuitenkaan tehty.

Tšekissä on käynnissä kiivas keskustelu uudesta turvallisuuslaista, jossa viranomaiset saisivat oikeuden GSM-verkon hetkelliseen sulkemiseen.

Britannian sisäministeri **David Blunkett** aikoo esittää, että Euroopan matkapuhelinoperaattorit ja internet-palvelujen tarjoajat velvoitettaisiin säilyttämään kaikki tunnistetiedot.

Blunkett perustelee ehdotustaan sillä, että New Yorkin kaksoistornien iskun selvittelyssä tämäntapaisesta informaatiosta oli tutkijoille suuri apu. □

© CORBIS / SKOY

■ Espanjan uusi pääministeri José Luis Rodríguez Zapatero on saanut sovittelevuudestaan lempinimen Bambi. Hänestä löytyy myös taipumattomampi puoli.

Zapatero näyttää mallia

Yhdysvaltain liittolaiset harkitsevat vakavissaan joukkojen vetämistä Irakista. Espanja aikoo olla ensimmäinen.

Espanjan uusi pääministeri **José Luis Rodríguez Zapatero**, 43, on näyttänyt taipumattoman ja itsepäisen puolen luonteestaan.

Heti vaalivoiton jälkeen hän arvosteli tiukin sanoin Irakin sotaa ja kehotti presidentti **George W. Bushia** ja pääministeri **Tony Blairia** katsomaan peiliin.

»Espanjalaiset joukot lähtevät Irakista, ellei YK ala johtaa jälleenrakennusta», Zapatero toisti vaalilupauksensa *El Pais* -sanomalehden haastattelussa viime sunnuntaina. Määrääjäksi Zapatero on asettanut kesäkuun lopun.

Espanja lähetti konservatiivi **José María Aznarin** pääministe-

rikaudella Irakiin 1 300 sotilasta, vaikka kansa vastusti sotaa. Tyytymättömyys päätökseen purkautui mielenosoituksissa Madridissa heti pommi-iskujen jälkeen.

Sapiskaa Irak-politiikastaan on ehtinyt saada myös vaalivoittaja Zapatero.

Monen mielestä hän on antanut periksi terrorismille ja al-Qaidalle. Madridin pommi-iskujen on arveltu auttaneen sosialistit voittoon Espanjassa.

Tosiasiat puhuvat toista. Zapatero lupasi vetää joukot pois Irakista jo ennen sosialistien vaalivoittoa. Espanjalaisen Cadena Ser -radioaseman tuoreen tutkimuksen mukaan pommi-iskut eivät merkittävästi vaikuttaneet vaalien lopputulokseen. Sen mu-

kaan vain kahdeksan prosenttia äänestäjistä muutti ehdokastaan iskujen jälkeen.

»Hävinneiden täytyisi nyt rauhallisesti ja itsekriittisesti analysoida vaalituloksen syitä», Zapatero kommentoi.

Rivit rakoilevat

Zapateron vaalilupauksen toteutuminen olisi kova isku Bushin Irak-kampanjoinnille. Espanja on ollut Irakin sodassa Yhdysvaltojen läheisin eurooppalainen liittolainen yhdessä Ison-Britannian kanssa. Nyt se on koalition ensimmäisenä maana poistumassa takaviistoon.

Yhdysvallat pelkää dominoefektiä. Vaikka moni sen liittolaisista ilmoitti Zapateron lausuntojen jälkeen pitävänsä joukkoja Irakissa, koalition rivit ovat alkaneet jo rakoilla.

Puolan presidentti **Aleksander Kwasniewski** sanoi, että maa hokuteltiin mukaan sotaan väärällä tiedolla. Puolan oppositiopoliitikot ovat väläytelleet ajatusta joukkojen vetämisestä pois Irakista niin pian kuin mahdollista. Maa liittyy EU:hun toukuussa.

Myös Tanskassa vasemmistoppositio on vaatinut joukkojen, noin 500 sotilaan, vetämistä pois Irakista Espanjan esimerkin mukaan. Ensi viikolla Tanskan pääministeri **Anders Fogh Rasmussen** joutuu perustelevaan yleisölle, miksi hän vei Tanskan mukaan sotaan. Tanska oli ainoa Pohjoismaa, joka osallistui Irakin sotaan.

Etelä-Korea ilmoitti hiljan, että se lähettää sotilaita edelleen Irakiin, mutta ei niille alueille, joihin Yhdysvallat on toivonut. □